

Teaching Life Studies Course Based on Musical Intelligence: "I am both Learning and Having Fun"*

Yücel KABAPINAR¹

Marmara University, Atatürk Faculty of Education

Tuğba SARGIN²

ABSTRACT

The purpose of the study is to designate the opinions of students and teachers after a life studies course process that is based on musical intelligence. The study is appropriate for action research. Participants of the study are 63 third grade students and 7 teachers from a private school in Zeytinburnu, İstanbul. Data was collected through interviews and diaries. Interviews were made with 9 students and 7 teachers. 26 students and 2 teachers completed the diaries. Content analysis were applied to data collected. In this study, musical intelligence-based life studies lessons were found "fun" and "instructive" by the students and "attention grabbing/interesting" and "fun" by the teachers. In addition, via the implementation, students' "learning more easily" and "starting to love the course more" are among the results of the study.

Keywords: Life studies, multiple intelligences theory, musical intelligence, constructivism.

Erciyes University,
Faculty of Education,
Kayseri/TURKEY
*Erciyes Journal of
Education (EJE)*
DOI: 10.32433/eje

Type: Research

Article History

Received : 18.08.2018

Accepted : 22.10.2018

Published : 30.10.2018

Suggested Citation

Kabapınar, Y., Sargin, T. (2018). Teaching life studies course based on musical intelligence: "I am both Learning and Having Fun". *Erciyes Journal of Education*, 2(2), 16-39. DOI: 10.32433/eje.454502

*This study is developed from the master's thesis study called "Integrating Musical Intelligence to the Multiple Intelligence Theory with Life Studies Course Learning Environments: an Action Research"

¹Prof. Dr., Department of Basic Education, ykabapinar@marmara.edu.tr

² Master of Degree, tugbasargin1@gmail.com

Müziksel Zekâ Temelinde Hayat Bilgisi Dersi İşlemek: “Hem Öğreniyorum Hem De Eğleniyorum”*

Yücel KABAPINAR¹

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi

Tuğba SARGIN²

ÖZET

Araştırmanın amacı, Hayat Bilgisi dersinde Müziksel Zekâ'nın temele alındığı bir ders sürecinden sonra derse ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerini belirlemektir. Araştırma, eylem araştırması modeline uygundur. Çalışma grubu, İstanbul ili, Zeytinburnu ilçesindeki özel bir okulun 3. sınıfına devam eden 63 kişilik öğrenci; aynı kuruma bağlı çalışan 7 kişilik öğretmen grubudur. Verilere görüşme ve günlükler aracılığı ile ulaşılmıştır. Görüşme yapılan öğrenci sayısı 9, öğretmen sayısı 7'dir. Günlükleri dolduran öğrenci sayısı 26, öğretmen sayısı 2'dir. Elde edilen verilere, içerik analizi uygulanmıştır. Araştırmada, Müziksel Zekâ temelinde Hayat Bilgisi derslerini öğrencilerin "eğlenceli" ve "öğretici", öğretmenlerin "dikkat/ilgi çekici" ve "eğlenceli" buldukları belirlenmiştir. Ayrıca uygulama ile birlikte öğrencilerin, derse "daha kolay öğrendikleri" ve "daha fazla sevmeye başladıkları" da araştırmada çıkan sonuçlar arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Hayat bilgisi, çoklu zeka kuramı, müziksel zeka, yapılandırıcılık.

Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kayseri/TÜRKİYE
Erciyes Journal of Education (EJE)
DOI: 10.32433/eje

Tür: Araştırma

Makale Geçmişi

Gönderim: 18.08.2018

Kabul: 22.10.2018

Yayınlanma: 30.10.2018

Önerilen Atıf

Kabapınar, Y., Sargin, T. (2018). Müziksel zekâ temelinde hayat bilgisi dersi işlemek: “Hem Öğreniyorum Hem De Eğleniyorum”. *Erciyes Journal of Education*, 2(2), 16-39. DOI: 10.32433/eje.454502

*Bu çalışma, "Hayat Bilgisi Dersi Öğrenme Ortamlarına Çoklu Zekâ Kuramının Müziksel Zekâ Alanını Eklemlenmek Bir Eylem Araştırması" isimli yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir. 2

¹Prof. Dr., Temel Eğitim Bölümü, ykabapinar@marmara.edu.tr

²Uzm., tugbasargin1@gmail.com

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

After the educational reform launched in 2005, a new educational philosophy named as constructivism has been adopted. Thereby the new teaching methods came to the fore in educational settings from elementary to higher education. Stating from the elementary level sequentially constructivist view become dominant toward secondary and higher education levels. Constructivist view has shaped teaching methods, instructional approaches, the roles of teacher and students, classroom discourse and assessment techniques already used in Turkish educational settings. Life Studies courses have also been influenced by this reformation.

On the examination of the life studies textbooks highlights the concrete influence of educational change. The textbooks written in the light of curriculum announced in 1998 involved a series of suggestions about life issues or problems by simply stating students "do's and don'ts". Students are expected to obey the rules or suggestions without questioning as textbooks do not provide any justification for the expected behavior. On the contrary textbooks designed in the light of constructivist perceptive in 2005 presents contradictions and immortality regarding life issues; students are expected to share their ideas, verbalise their own perspectives, create definitions on their own words thus they create individual meaning (Kabapınar, 2012). In this context, Life Science Education Programme aims taking into account individual differences rather than conveying knowledge. Values and skills are the key concepts for the new programme rather than knowledge (MEB, 2018, s.3). Based on this change, the students has a role in which they take responsibility for their own learning, by leaving the role of a passive listener from the teacher or the textbook their behind. Teaching how to learn come to the fore in the programme. In order achieve this instruction need to be fun and entertaining. One of the ways could be instruction based on multiple intelligence theory. This theory is a model that explains the ways in which individuals use their intelligence areas to solve problems or produce products (Saban, 2002a, s.26; Saban, 2002b, s.55). This theory, developed by Howard Gardner in 1983, consists of eight intelligence fields and thereby it likely renders learning environment interesting to any students with different intelligent fields. Since the new programme referred to the "need for enjoyment" of learners/children the Music Intelligence among the others could be an effective baseline. Musical Intelligence is defined as "the ability to perceive musical forms and to express them through music", "thinking with music, understanding music concepts, listening, interpreting, ability to keep in mind easily" (Duman, 2007, p.353). Music has a relaxing and learning-facilitating effect thus it is an important tool that can add energy, vitality and creativity to the classroom environment (Kabapınar, 2009, p.80; Kabapınar, 2012, p.153). In this context, designing learning activities on the base of the Music Intelligence in Life Studies courses might arouse students' curiosity towards learning, make them to enjoy learning.

Purpose

The aim of the present research is to investigate teachers' and students' opinions about the effects of intervention based on Musical Intelligence in life studies courses and to determine whether students' perspectives towards learning and learning have changed.

Method

This study was designed in the line of constructivist paradigm where action research was adopted. Participants of the study are 63 third grade students and 7 teachers from a private school in Zeytinburnu, Istanbul. Data was collected through face to face interviews and diaries. Nine students and seven teachers were interviewed about their ideas on effectiveness of the intervention. Diaries were completed by 26 students and 2 teachers. Content analysis were applied to data collected.

Teaching intervention lasts 7 weeks each of which had 2 teaching hours was conducted in 3rd graders. The teaching intervention involved 7 attainment targets. A number of well-known Turkish songs were selected and their words were changed to meet the requirements of attainment targets. At the beginning of teaching intervention brain storming questions were posed to students. This was done to arouse their curiosity. It was followed by students to sing the song as its original form and then they re-sing the song changed form. In the second lesson, individual, dual group and large group Multiple Intelligence activities are given to the students to evaluate what they have learned. Then the students exhibited their products of the activities in front of the class. During the intervention students and teachers were asked to keep a diary; after the lessons they were told to write their opinions about the intervention. After the application, interviews were conducted with teachers and students and their impressions and opinions about the process were learned.

Findings & Discussion

The findings reveals that musical intelligence based life studies course was effective to achieve the attainment targets appear in the programme. They also indicated that the teachers did not benefit songs during their lessons. They aired that they hesitated about the efficiency of using songs in the lesson. However, their opinions changed in a positive way after the intervention carried out. Students verbalized that they learned easier and began to love the life studies lesson.

GİRİŞ

2005 yılında gerçekleşen program değişikliği ile, ders kitapları, öğrenci ve öğretmen rolleri, öğrenme-öğretme süreci, ölçme-değerlendirme gibi eğitimin çeşitli alanlarında, yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda değişimler yaşanmıştır. Bu değişimlerden en yoğun olarak etkilenen derslerden birisi de Hayat Bilgisi dersi olmuştur.

Ders kitapları değişimi somut olarak yansıtan materyallerden biridir. Bu açıdan incelendiğinde, 2005 yılı öncesindeki ders kitaplarında sunulan sosyal ortamlar her şeyin yolunda olduğu/sorunların bulunmadığı ortamlardır. Öğrencinin elde etmesi gereken esas düşünce/bilgi öğrenciye doğrudan verilmektedir. 2005 yılı sonrasındaki ders kitaplarında ise gerçek hayatta olduğu gibi, sorunların, yanlışların bulunduğu sosyal ortamlara rastlanmaktadır. Kitaplarda öğrencilere tanımlar sezdirilerek verilmekte ve bu sayede öğrencilerin bireysel anlam oluşturmalarına yardımcı olunmaktadır (Kabapınar, 2012). 2005 yılı sonrasındaki program ile öğrencilerin Hayat Bilgisi derslerinde, yaşamda karşılaşılabilecekleri sorunlara aktif bir şekilde çözümler bularak hayata ilişkin deneyimler kazanmaları; öğretmenlerin de, öğrencileri aktif hale getirebilecek ve onlara hitap edebilecek yöntemler kullanmaları gerekmektedir. Nitekim programda Hayat Bilgisi derslerinin yetişkinlere özgü bir "ciddiyet" içinde geçmek zorunda olmadığından, tersine çocuğun eğlenme gereksinimini karşılaması ve bakış açısını yansıtmaya gerektiğinden bahsedilmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2009, s.6). Aynı zamanda, rehber görevini üstlenen öğretmenlerin etkinliklerle öğrencilerinin "öğrenmekten keyif alan" ve "mutlu bireyler" olmalarını sağlamaları gerektiği ifade edilmiştir (MEB, 2009, s.9). 2017'de yayınlanan programdaki estetik eğitiminin hedefleri kapsamında eğlenerek öğrenen, motivasyonu yüksek, mutlu bireyler yetiştirmekten bahsedilmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017, s.4). Programın temelinde bireyin yapabileceklerinin potansiyeli ölçüsünde en üst düzeyde geliştirilmesi ve bireyin aklını ve duygularını sağlıklı bir şekilde yönetebilmesini sağlayacak gerekli yeterlilikleri kazandırma amacı bulunmaktadır (MEB, 2017, s.3). 2018'deki programda ise, ölçme ve değerlendirme anlayışı çerçevesinde, sadece bilişsel ölçümlerin yeterli olmadığı; öğrencilere eğitimin, bilmenin yanı sıra hissetme ve yapma için de verildiği ifade edilmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018, s.5). Tüm bu noktalardan hareketle, programın akademik becerilerin yanı sıra duygusal becerileri de önemseydiği söylenebilir. Dolayısı ile öğrencilerin bilgiye ulaşırken öğrenmenin tadına varması, mutlu olması gibi duygu durumları göz ardı edilmemelidir. Böylece öğrencilerin edineceği bilgiler daha kalıcı hale gelebilir ve dersler daha verimli geçebilir. Ergün (2014, ss.145-146), öğrencilerin eğlenceli ve eğlendirici bulunduğu etkinliklerin ilgilerini çektiğini, öğrencilerin motivasyonlarını ve derse katılımını arttırdığını belirtmektedir. Nitekim bu makalede de belirtilen yöntemle, şarkılarla işlenen bir ders sürecinin olanaklılığının araştırıldığı çalışmada, öğrencilerin kazanımlara ulaşma noktasında başarılı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (Kabapınar & Sargın, 2018). Şarkıların öğretim sürecine akademik anlamda katkıda bulunduğunu belirten başka araştırmalar da bulunmaktadır (Ayyılmaz, 2016; Al, 2016; Crowther, 2012; Güney, Aytan & Şengül, 2014; Kuşnierek, 2016; Metaxa, 2013; Yağışan, Köksal & Karaca, 2014). Bu noktada öğretim programlarında da belirtildiği gibi, Hayat Bilgisi dersi kapsamında konular işlenirken öğrencilerin duygu dünyasına hitap edilmesi ve eğlenceli etkinliklere yer verilmesi, öğrencilerin hedeflenen bilgi ve becerileri daha kolay ve kalıcı bir şekilde edinmeleri noktasında önem teşkil ettiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Bu çerçevede yeni sistem kapsamında ele alınması gereken kuramlardan biri de Çoklu Zeka Kuramı'dır. Bu kuram, bireylerin zekâ alanlarını kullanım biçimlerini, problemleri çözebilmek veya ürün ortaya koyabilmek amacıyla açıklayan bir modeldir (Saban, 2002a, s.26; Saban, 2002b,

s.55). 1983 yılında Howard Gardner tarafından geliştirilen bu kuram, 8 zekâ alanından oluşmaktadır: Dilsel Zeka, Mantıksal-Matematiksel Zeka, Bedensel-Kinestetik Zeka, Müzikal Zeka, Uzamsal Zeka, Sosyal (Kişilerarası) Zeka, İçsel Zekâ ve Doğacı Zeka'dır (Gardner, 2013).

Çoklu Zeka Kuramı'nda belirtilen sekiz zekâ alanı yalıtılmış ve birbiriyle ilişkisi olmayan üniteler değildir. Tersine birbirleriyle ilişkili ve birleşik yapısıyla işlevsel bir bütün teşkil etmektedir. Sözgelimi, kaleye atış yapan bir futbolcunun gol atabilmesi için, Görsel, Matematiksel ve Bedensel Zekalarını bir arada ve uyumlu olarak kullanması gerekmektedir (Kabapınar, 2009, s.72; Kabapınar, 2012, s.145). Çoklu Zeka Kuramı, geleneksel anlayıştaki zeka kavramını çoğullaştırır ve herkesin bu çoğul zeka anlayışındaki tüm zekâ alanlarına sahip olduğunu belirten bir anlayıştır. Sadece kişilerin sahip oldukları becerilerin seviyesi ve bileşimlerinin özelliği farklıdır. Bu anlayışa göre, zekâ belli bir sosyal alana dayanarak ürün ortaya çıkarma ve sorun çözme becerisi gerektirir (Gardner, 2013). Aşağıda bu zekâ alanlarının açıklamalarına yer verilmiştir:

Sözel-Dilsel Zeka, "sözcükler zekası ya da bir dilin temel işlemlerini açıkça kullanabilme yeteneği" (Bümen, 2007, s.5); Mantıksal-Matematiksel Zekâ, "somut nesne olmaksızın kavramsal biçimde düşünme yeteneği" (Selçuk, Kayılı & Okut, 2002, s.49); Bedensel-Kinestetik Zeka, "düşünce ve duyguları ifade ederken, problemleri çözerken bedeni kullanma yeteneği" (Duman, 2007, s.352-353); Görsel-Uzamsal Zeka, "boşluğu zihinde canlandırabilme yeteneği" (Özden, 2003, s.115); Sosyal-Kişilerarası Zeka, "diğer bireylerle, toplumla sağlıklı ve tutarlı ilişkiler kurma" (Sönmez, 2010, s.161); İçsel-Kişisel Zeka, "bir kişinin kendisini tanıması ve kendisi hakkında sahip olduğu bu bilgi ve anlayış ile çevresinde uyumlu davranışlar sergilemesi yeteneği" (Saban, 2002b, s.46); Doğa Zekası, "doğayı tanıma yeteneği" (Özden, 2003, s.121); Müziksel-Ritmik Zeka ise, "beste yapma, bir enstrümanı çalma, şarkı söyleme yeteneği" (Sönmez, 2010, s.160) şeklinde tanımlanmaktadır.

Öğrencilerde değer ve tutum geliştirme adına en önemli derslerden birisi olan Hayat Bilgisi derslerinin eğlenceli geçmesi, öğrenciler için dersin daha anlamlı hale gelmesini ve bu sayede öğrencilerin öğrenmekten keyif almasını sağlayabilir. Bu kapsamda yapılabileceklerden biri Müziksel Zeka'yı temele alarak Hayat Bilgisi derslerini işlemektir.

Müziksel-Ritmik Zeka, "bir kişinin bir besteci bir müzisyen ya da bir şarkıcı gibi müzik formlarını algılaması, ayırt etmesi ve ifade etmesi kabiliyetleri", "bir bireyin müziksel olarak düşünmesi ve belli bir olayın oluş biçimini, seyrini veya düzenini müziksel olarak algılaması, yorumlaması ve iletişimde bulunması" (Saban, 2002b, s.44); "ritme, sesin yüksekliğine ve melodiye duyarlılık" (Altan, 2011, s.54) şeklinde tanımlanmaktadır. Müzik Zekası'nı belirleyen öğeler bulunmaktadır. Bu öğeler: Müziğin ses, ritim, tempo, nüans gibi unsurlarını ayırt etmek ve hafızada tutmak, çalgı çalmada ve şarkı söylemede başarı sağlamak, beste yapmak, çeşitli olayları müziksel bir dille düşünmek, ifade etmek, yorumlamaktır (Çuhadar, 2017, s.5).

Müzik ile duygu ve düşünceler arasında güçlü bir bağ vardır. Müziğin öğrenmeyi kolaylaştırıcı bir etkisi bulunmaktadır. Müzik, sınıf ortamına enerji, canlılık ve yaratıcılık katabilen önemli bir araç olarak kullanılabilir. Bu anlamda öğrenci gelişimine katkıda bulunur (Kabapınar, 2009, s.80; Kabapınar, 2012, s.153). Ayrıca müziğin öğrenme ortamını rahatlatıcı bir etkisi de bulunmaktadır (Crowther, 2012; Kabapınar, 2009, s.80; Kabapınar, 2012, s.153). Overy ve diğ. (2004), müziğin serotonin salgısını artırdığını; bu sayede endişeleri yok ettiğini ve mutluluk getirdiğini belirtmiştir (aktaran Talşık, 2013, s.63). Bu kapsamda, ulaşılabilen kaynaklar sınırı çerçevesinde, konu ile ilgili literatürde yer alan diğer araştırmalara aşağıda yer verilmiştir:

Ayyılmaz (2016), araştırmasında Sosyal Bilgiler dersi kapsamında eğitsel müzikleri kullanmış; eğitsel müziklerin öğrencilerin akademik başarılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Karma yöntem yaklaşımına göre yapılan araştırmanın çalışma grubu, İstanbul ilinin Beykoz ilçesindeki bir ortaokulda öğrenim gören 68 altıncı sınıf öğrencisidir. Deney grubundaki öğrenciler, eğitsel müzik kullanarak Sosyal Bilgiler dersi işlemiştir. Kontrol grubundaki öğrenciler ise öğretim programında yer alan etkinliklerle Sosyal Bilgiler dersini işlemiştir. Veri toplama araçları, akademik başarı testi, Sosyal Bilgiler tutum ölçeği, öğrenci görüşme formu, araştırmacı gözlem formudur. Nicel verilerin analizinde ilişkili ve ilişkisiz örneklem için t testi; nitel verilerin analizinde yüzde, frekans ve doğrudan alıntılar kullanılmıştır. Araştırmada, deney grubunun akademik başarı puanlarının arttığı; ancak anlamlı fark bulunmadığı; deney grubunun tutum puanlarının anlamlı bir şekilde artış gösterdiği sonucu ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra deney grubu öğrencileri ile yapılan görüşmelerde, derslerde kullanılan eğitsel müziklerin öğrencilerin akademik başarıları, bilgilerinin kalıcılığı ve motivasyonları açısından artış sağlandığına ve eğlenceli bir öğrenme ortamı oluşturduğuna ilişkin görüş belirtmişlerdir.

Al (2016), Çoklu Zekâ Kuramı çerçevesinde Müzikal Zekâ etkinliği ve çalışma yapraklarını 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde uygulamayı amaçlamıştır. Araştırmasında nitel araştırma modellerinden eylem araştırması modelini kullanmıştır. Bu kapsamda 2015-2016 eğitim öğretim yılında bir devlet okulundaki 16 kız ve 16 erkekte oluşan öğrenciler ile çalışmış; 8 hafta süren bir uygulama yapmıştır. Veri toplama araçları, ön-son algı anketi, kamera-fotoğraf kayıtları, araştırmacı günlüğü, Çoklu Zekâ Kuramı çalışma yapraklarıdır. Elde edilen verilere içerik analizi uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda uygulamaların öğrencilerin bireysel, akademik ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunduğu, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin olumlu tutum ve davranış geliştirdiği; süreci eğlenceli/zevкли buldukları, konuları daha iyi bir şekilde öğrendikleri ve konuların daha çok akılda kaldığını belirttikleri ortaya çıkmıştır.

Yağışan, Köksal & Karaca (2014), araştırmalarında müzik yoluyla öğretimin akademik başarı, öğrenilenlerin kalıcılığı, tutumları ve öğrenci görüşlerine etkisini belirlemeyi amaçlamışlardır. Kontrol gruplu ön test-son test yarı deneysel araştırma modelinin kullanıldığı araştırma, Matematik dersindeki "doğal sayılarla çarpma işlemi" konusunda yapılmıştır. 2012-2013 öğretim yılında Konya'daki Dr. Teoman Bilge İlkokulu'nda öğrenim görmekte olan 52 üçüncü sınıf öğrencisi araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Veri toplama araçları olarak Matematik dersi başarı testinin, derse yönelik tutum ölçeğinin ve yansıtıcı günlüklerin kullanıldığı uygulama, 8 hafta süresince 16 oturum ile gerçekleşmiştir. Deney grubu araştırmacılar tarafından konuyla ilgili bestelenmiş şarkılarla; kontrol grubu program kapsamındaki geleneksel öğretim yöntemleri ile dersi işlemiştir. Ayrıca deney grubu öğrencilerine her dersin sonunda yansıtıcı günlükler yazdırılmış; öğrenilenlerin kalıcılığını tespit etmek amacıyla başarı testi uygulamadan 4 hafta sonra tekrarlanmıştır. İçerik analizi tekniği ve t testi, verilerin analizinde kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda müzik ile öğretimi yapılan ders konusunun öğrencilerin akademik başarısının artmasında ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığında etkili olduğu; derse yönelik tutumlarında ise anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra yansıtıcı günlüklerden ise, deney grubu öğrencilerinin motivasyonlarının ve derse karşı ilgilerinin arttığı, öğrenerek öğrendikleri belirlenmiştir.

Talışık (2013), araştırmasında ilkokul Hayat Bilgisi, Matematik, Türkçe derslerinin şarkılarla öğretiminin öğrenci başarıları, tutumu ve öğrenmelerinin kalıcılığı üzerine etkisini araştırmıştır. Literatür tarama yöntemi, deney yöntemi ve Tam Deneysel (ön test ve son test desenli) Model'in kullanıldığı araştırmanın çalışma grubu, Ankara'nın Sincan ilçesinde yer alan Sühendan Küçük

İlkokulu'nun 3. sınıfındaki 76'sı deney, 73'ü kontrol grubunda olan öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmada öncelikle öğrencilere ön test (başarı ve tutum testleri) uygulanmış; istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Uygulama sürecinde konuları deney grubundaki öğrenciler şarkıları kullanarak; kontrol grubundaki öğrenciler geleneksel yöntemlerle işlemişlerdir. Veri toplama araçları olarak, "Türkçe ve Hayat Bilgisi başarı testi, Matematik performans testi, her üç derse ilişkin tutum ölçekleri ve şarkılara yönelik öğrenci görüşlerini içeren anket" kullanılmıştır. Öğrenme sürecinin sonunda ve uygulamadan 6 hafta sonra başarı ve tutum testleri yeniden uygulanmıştır. Verilerin analizinde bağımlı örneklem t testi kullanılmış; etki genişliği hesaplanmış; tekrarlı ölçüme dayalı varyans çözümlemesi kullanılmıştır. Araştırmada her üç derste de deney grubu öğrencileri başarı, tutum ve öğrenilenlerin kalıcılığı açısından kontrol grubu öğrencilerine göre daha etkili gelişim göstermişlerdir. Ayrıca deney grubunda Matematik dersindeki bilişsel ve duyuşsal gelişimin, diğer derslere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Deney grubu öğrenci görüşleri incelendiğinde, şarkıların öğrenmeyi sağladığı, konuları hatırlamayı ve öğrenmeyi kolaylaştırdığı; dersleri zevkli, eğlenceli ve ilgi çekici hale getirdiği; şarkıların okul dışında da kullanılabilmesini belirtmişlerdir.

Literatürdeki araştırmalarda da görüldüğü gibi şarkıların çeşitli derslerde kullanımı öğrencilerin derse yönelik tutumlarını etkilemiş; dersleri zevkli ve eğlenceli hale getirmiştir. Bu çerçevede Hayat Bilgisi derslerinin eğlenceli geçmesi, öğrencilerin eğlenerek öğrenmesini ve bu sayede öğrenmekten keyif almasını sağlayabilir. Bu kapsamda yapılabileceklerden biri, Müziksel Zekâ'yı temele alarak Hayat Bilgisi derslerini işlemektir. Müziksel Zekâ kapsamında yapılabilecek etkinlikler arasında konuyla ilgili şarkı söyleme, bilinen bir şarkının sözlerini değiştirme, yeni beste yapma gibi etkinlikler yer almaktadır. (Kabapınar, 2009, s.80; Kabapınar, 2012, s.153). Bu konuyla ilgili Moore (2007), Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler gibi derslerin okul dışındaki yaşam ile de ilişkili olması sebebiyle şarkılardaki sözlerin aynı doğrultuda olmasının öğrenciler tarafından ilgi çekici bulunacağına ve popüler müziğin bu yöndeki faydasına dikkat çekmiştir (aktaran Talşık, 2013, s.66). Bu çerçevede bilindik şarkıların sözlerin işlenen dersin kazanımı doğrultusunda değiştirilmesiyle ilgili örnekler literatürde de bulunmaktadır (bk. Kabapınar, 2014). Bu çerçevede araştırmannın amacı, Müziksel Zekâ'nın temele alındığı bir Hayat Bilgisi ders sürecinden sonra öğretmen ve öğrencilerin görüşlerinin nasıl olduğunu; derse ve öğrenmeye karşı bakış açılarının değişip değişmediğini belirlemektir. Bu kapsamda araştırma soruları aşağıdaki gibidir:

1. Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri nasıldır?
2. Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecinden sonra öğrencilerin öğrenmeleri ve derse bakış açıları konusundaki öğretmen ve öğrenci görüşleri nasıldır?

YÖNTEM

Araştırma nitel bir araştırma olup eylem araştırması desenine göre modellenmiştir. Eylem araştırması, "araştırma ile uygulamayı bir araya getiren ve araştırma sonuçlarının uygulamaya aktarılmasını kolaylaştıran bir araştırma yaklaşımıdır." (Yıldırım & Şimşek, 2013, s.84). Yine eylem araştırması türlerinden "Teknik/Bilimsel/İşbirlikçi eylem araştırması" türü bu araştırmada kullanılmıştır. Çünkü bu araştırmada "daha önceden belirlenmiş kuramsal bir çerçeve içinde bir uygulamayı test etmek ya da değerlendirmek" amaçlanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013, s.

334). Bu bağlamda Çoklu Zekâ Teorisi, araştırmada kullanılan kuramsal çerçeve olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çalışma Grubu

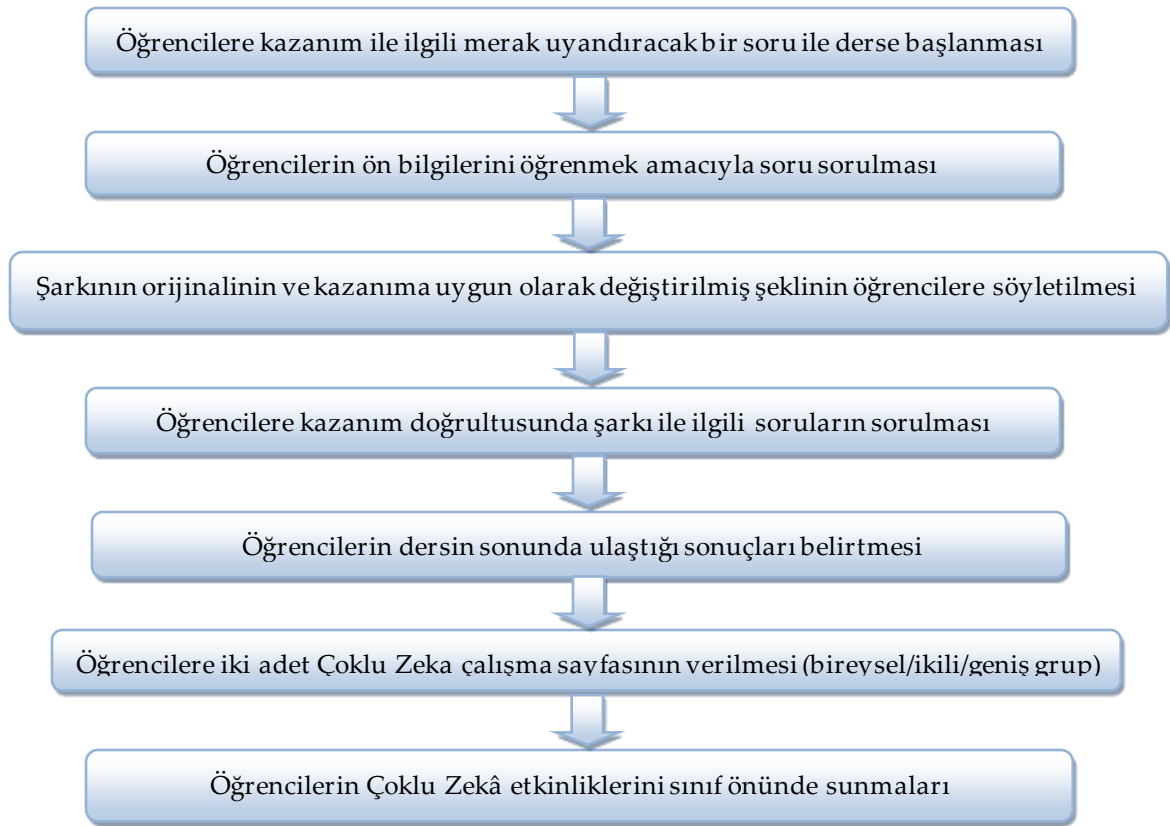
Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ili Zeytinburnu ilçesindeki özel bir okulda 2014-2015 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde 3. sınıfa devam eden 63 kişilik öğrenci grubu ile 3. sınıf öğretmeni olan 7 kişilik öğretmen grubu oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Verilere nitel veri toplama tekniklerinden görüşme ve günlükler aracılığı ile ulaşılmıştır. Görüşme, 9 öğrenci ve 7 öğretmen ile yapılmıştır. 26 öğrenci ve 2 öğretmen günlük doldurmuştur.

Veri Toplama Süreci

Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim süreci, üçüncü sınıf Hayat Bilgisi derslerinde yedi hafta boyunca yedi farklı kazanım ile işlenmiştir. Kazanımlar doğrultusunda, her hafta bir tane olmak üzere, yedi farklı şarkı öğretim sürecinde kullanılmıştır. Kazanımlar işlenirken aşağıdaki sıralama dikkate alınmıştır:

Kazanım: Ulaşım araçlarının geçmişten günümüze nasıl bir değişim geçirdiğini araştırarak bulgularını sınıfta sunar (Araştırmanın amacına göre, kazanım "Ulaşım araçlarının geçmişten günümüze nasıl bir değişim geçirdiğini fark ederek öğrendikleri doğrultusunda gelecekteki ulaşım araçları hakkında öngörü geliştirir." şeklinde değiştirilmiştir.).

Yukarıdaki kazanım, 1 hafta boyunca 2 ders saati kapsamında işlenmiş olup ders süreci şu şekilde gerçekleşmiştir: Kazanım doğrultusunda öğrencilerin dikkatlerini çekmek amacıyla "Ulaşım araçları olmasaydı yaşam nasıl olurdu?" sorusu sorulmuştur. Cevaplar alındıktan sonra "Eskiden de ulaşım araçları var mıydı? Günümüzdekilerle aynı mıydı?" soruları sorularak ön bilgileri harekete geçirilmiştir. Ardından bilindik/güncel bir pop şarkısı olan "Yatcaz Kalkcaz Ordayım" şarkısının orijinali; sonra şarkının kazanım doğrultusunda eğitsel bir şarkıya dönüştürülmüş şekli öğrencilere dinletilmiş ve söylenmiştir. Şarkının sözleri kazanım doğrultusunda araştırmacı tarafından uyarlanmıştır. Aşağıda bu kazanım için hazırlanan şarkının orijinaline ve değiştirilmiş şekline yer verilmiştir:

Şarkının Orijinali:

Şarkının Adı: Yatcaz Kalkcaz Ordayım

Şarkıyı Seslendiren: Gülşen

YATCAZ KALKCAZ ORDAYIM

Bir açıldım, bir kapandım, Bir üzüldüm, bir de güldüm, hahayt! Eserekli durumumdan mütevellit Ruh halim berbat! Dile kolay ama zor. Hasretini bana sor. Bu nasıl bir geri sayım? Yerinde sayıyor her gün. Bineyim arabaya. Bir varayım oraya. Üç yüz bin yıl Gibi geliyor bana. Şu son üç gün.	Başlarım ha adetinden, Aşk bu güçlü her bir şeyden, susmam! Üstesinden gelirim ben. Ayrılığı döverim ben, korkmam! Dile kolay ama zor. Hasretini bana sor. Bu nasıl bir geri sayım? Yerinde sayıyor her gün. Bineyim bir arabaya. Bir varayım oraya. Üç yüz bin yıl Gibi geliyor bana. Şu son üç gün.	Dile kolay ama zor. Hasretini bana sor. Bu nasıl bir geri sayım? Yerinde sayıyor her gün. Bineyim bir arabaya. Bir varayım oraya. Üç yüz bin yıl Gibi geliyor bana. Şu son üç gün.

Yatcaz kalkcaz, yatcaz kalkcaz, yatcaz kalkcaz.

Hoop ordayım.

Dağlar, bayırlar, o uzun yollar, hepsi hikâye. Firar dayım.

Kaynakça: <https://www.sarkisozum.gen.tr/gulsen/yatcaz-kalkcaz-ordayim-sarkisozu>, Erişim Tarihi. 16.08.2018.

Şarkının Değiştirilmiş Şekli:**ÇALIŞACAĞIZ BULACAĞIZ**

1	2	3
Bir yürüdüm, bir de koştum. Gideceğim yer için, hahayt! Bu saatte de trafik olur. Otobüse binsem, berbat! Dile kolay ama zor. Trafığı bana sor. Bu nasıl bir ışık? Yerinde sayıyor her gün. Binebilsem arabaya. Bir varabilsem oraya. Üç yüz bin yıl	Eskiden ne de zormuş. Ulaşım her bir şeyden, susmam! Yolculuk kaç gün sürerdi? At sırtındaysa ben saymam! Dile kolay ama zor. Buharlı trenleri sor. Bu nasıl tren yolu? Git, git bitmiyor her gün! Bineyim bir eşeğe. Gideyim yoluma.	Dile kolay ama zor. Bisiklet sürmek de zor. Kağnıya çok yavaş. Yelkenli mi denesek bugün? Bineyim bir faytona. Bir varayım oraya. Şehirler arası gitmiyormuş bu da! Şu son yüzyıl.

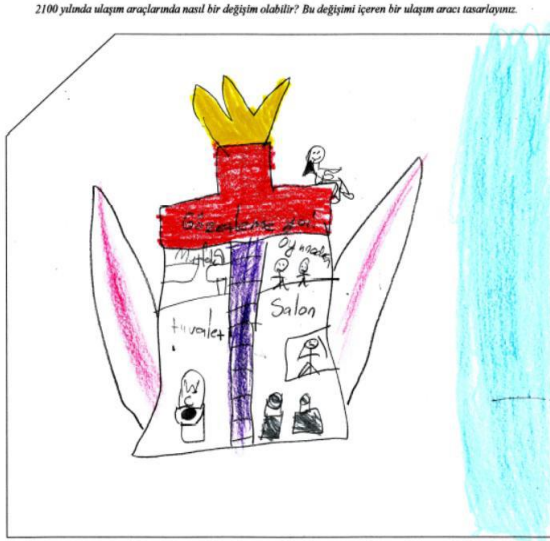
Gibi geliyor bana. Şu son üç gün	Üç yüz bin yıl Sonra gideriz anca.	
Yatacağınız kalkacağınız, yatacağınız kalkacağınız, yatacağınız kalkacağınız. Hoop ordayım. Dağlar, bayırlar, o uzun yollar, hepsi hikaye. Firardayım. 1	İteceğiz çekeceğiz, İteceğiz çekeceğiz, İteceğiz çekeceğiz. Hoop karşıdayız. Nehirler, dereler, o uzun köprüler. Hepsi hikaye, daha çok var. 2	Çalışacağınız bulacağınız, Çalışacağınız bulacağınız, Çalışacağınız bulacağınız. Hoop otomobil. Dağlar, bayırlar, o uzun yollar Hepsi hikaye, çok hızlı bu. 3
4		
Çalışacağınız bulacağınız, çalışacağınız bulacağınız, çalışacağınız bulacağınız. Hoop uçaklar. Bulutlar, rüzgarlar, o yükseklikler, hepsi hikaye, geliyorum.		
Çalışacağınız bulacağınız, çalışacağınız bulacağınız, çalışacağınız bulacağınız. Hoop gemiler. Denizler, okyanuslar, o uzak ülkeler, hepsi hikaye, firardayım.		

Not: 1, 2, 3 ve 4 rakamları şarkının sözlerinin söyleniş sırasını belirtmektedir.

Yukarıdaki şarkının orijinal ve değiştirilmiş şekli öğrencilere dinletilmiş ve söylenmiştir. Öğrenciler şarkının değiştirilmiş şeklini, araştırmacı tarafından önceden oluşturulan ses kaydından dinlemişlerdir. Ses kaydını oluştururken araştırmacı, şarkının karaoke müziğini arka planda açmış ve şarkının sözlerini müzikle eş zamanlı olacak şekilde söylemiştir. Öğretim sürecinde de değiştirilmiş şarkının sözleri slaytta açılmış; önce araştırmacının kaydettiği ses eşliğinde şarkı dinlenmiş ve söylenmeye çalışılmıştır. Ardından şarkının sözleri daha büyük puntolarda slaytta konulmuş; bu kez şarkının öğrenciler tarafından söylenmesi istenmiştir. Slayttaki şarkı sözleri geçerken arkada şarkının müziği de aynı zamanlarda çalacak şekilde slayt hazırlanmıştır. Şarkının orijinal sözlerindeki "yatcaz, kalkcaz" ifadesinin şarkının adı olduğu ifade edilerek burada yapılan yazım yanlışının değiştirilmiş sözlerde yapılmadığını, "yatacağınız, kalkacağınız" şeklinde düzeltildiğini, ama okurken şarkının hızlı olmasından dolayı "yatcaz, kalkcaz" şeklinde söylendiğinden bahsedilmiştir. Kazanım doğrultusunda sözleri değiştirilen şarkı hakkında düşünsel sorular sorularak kazanım irdelenmiştir. Dersin sonunda öğrencilere neler öğrendikleri sorularak öğrendiklerini birer cümle ile ifade etmeleri istenmiştir. İkinci derste kazanımla ilgili Çoklu Zekâ çalışma sayfaları öğrencilere verilmiştir. Çoklu Zekâ etkinlikleri bireysel, ikili grup ve geniş grup etkinliği şeklinde hazırlanmış ve her hafta iki etkinlik öğrencilere verilmiştir. Ayrıca etkinliklerde farklı zekâ alanlarına ilişkin sorular yer almıştır. Bu doğrultuda ders işleme sürecindeki temel zekâ alanı "Müziksel Zekâ" iken, öğrencilere verilen çalışma sayfalarında farklı zekâ alanlarına hitap edici etkinliklere yer verilmiştir. Böylece iki ders saatinde olabildiğince fazla zekâ alanına hitap edilmeye çalışılmıştır. Yukarıdaki kazanıma ilişkin ikili grup ve bireysel yapılmak üzere öğrencilere iki etkinlik dağıtılmıştır. İkili grup etkinliği olan "Gelecekteki Ulaşım Aracımız" isimli etkinlikte öğrencilerden 2100 yılmadaki ulaşım aracını çizmeleri istenmiştir. Etkinliğin devamında boşluklar bırakılarak öğrencilerin tasarladıkları araca bir ad koymaları, böyle bir ad koyma sebeplerini ve tasarladıkları ulaşım aracının en önemli üç özelliğini yazmaları istenmiştir. Bu etkinlik ikili grup etkinliği olması sebebiyle, öğrenciler resimlerini çizmeden önce birlikte konuşarak ortak bir fikre varmışlardır. Öğrencilerin bireysel olarak yapmaları gereken etkinlik, iki sayfadan oluşan "Hangisi Daha Güzel?" etkinliğidir. Zaman kısıtlılığından dolayı öğrencilerden arkalı önlü oluşan iki etkinlikten sadece bir tanesini seçmeleri ve yapmaları istenmiştir. Zaman kısıtlılığının nedeni, öğrencilerin bir önceki etkinlik olan "Gelecekteki Ulaşım Aracımız" isimli etkinlikte öngörülenden fazla zaman harcamış

olmalarıdır. Bunun sebebi ise, etkinlik sürecinde öğrencilerin önce kendi aralarında tartışmaları, ardından etkinliğe ilişkin çizim yapmaları ve çalışma sayfasındaki soruları cevaplamalarının öngörülenden uzun sürmesidir. Bu sebeple öğrencilerden "Hangisi Daha Güzel?" isimli çalışma sayfasında yer alan iki etkinlikten birini ilgilerine yönelik seçmeleri istenmiştir. Bu etkinlikte öğrencilerin iki farklı ulaşım aracının geçmişteki ve günümüzdeki değişimine ilişkin duygu ve düşünceleri sorulmuştur. Aşağıda örnek olması açısından iki öğrenci etkinliğine yer verilmiştir:

Gelecekteki Ulaşım Aracımız

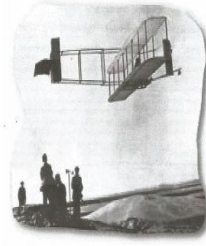
Tasarladığımız Ulaşım Aracının Adı: UÇEV.....

Tasarladığımız ulaşım aracına bu adı koyduk çünkü... çünkü, rahat, hızlı, bir...EV.....

Tasarladığımız ulaşım aracının en önemli üç özelliği:

- 1) Uçması.....
- 2) Bir sürat odası olması.....
- 3) İstediğimiz her yerde olabilemesi.....

Hangisi Daha Güzel?

1900'ü yıllarda resimdeki uçan uçağın uçmasını isteyenlerden biri olduğunuzu düşününüz. O dönemindeki "uçak ile ulaşım" hakkındaki duygu ve düşünceleriniz neler olurdu? Ben bu yıllarda yaşamayı çok zorluk... çünkü, o uçaktan korkardım çünkü tehlikeli geliyor...

2014 yılında resimdeki uçan uçağın bindiğini düşününüz. Günümüzdeki "uçak ile ulaşım" hakkındaki duygu ve düşünceleriniz nelerdir? Ben bu uçak çok güzel ve hızlıdır... ben çok beğendim ve onun bindiğimde çok rahat oluyorum çünkü tehlikeli değildir...

Öğrenciler çalışma sayfalarını doldurduktan sonra sınıf önünde ürünlerini sunmuşlardır. 7 haftalık süreç bu şekilde işlenirken öğrenci ve öğretmenler, uygulama boyunca günlük doldurmuşlardır. Uygulamadan sonra ise öğretmen ve öğrencilerle görüşme yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilere, içerik analizi uygulanmıştır. Veriler, ikinci bir araştırmacı tarafından kodlanmış ve güvenilirlik hesaplamaları yapılmıştır. Bu hesaplamalar için aşağıdaki formül kullanılmıştır (Miles & Huberman, 1994):

$$\text{Güvenirlik} = \text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı})$$

Formüle göre yapılan hesaplamalar sonucu öğretmen ve öğrenci görüşme analizlerinin güvenilirliği sırasıyla 0.87 ve 0.94 çıkmıştır. Güvenirliği arttırmak adına araştırmada günlüklere ve görüşmelere ilişkin örnek kesitlere yer verilmiştir. Araştırma etiği gereğince, makalede verilen örnekler, harf ve rakam kodlamalarıyla sunulacaktır.

BULGULAR

Müziksel Zekâ Temelli Çoklu Zekâ Öğretim Sürecine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Nasıldır?

Bu araştırma sorusu kapsamında Müziksel Zekâ temelinde hazırlanan Çoklu Zekâ öğretim sürecine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerinin nasıl olduğunu anlamak amacıyla öğretmen ile öğrenci görüşmelerinden; öğretmen ve öğrenci günlüklerinden elde edilen bulgulara ve örnek kesitlere yer verilecektir.

Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecine ilişkin öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen yanıtların analizine Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Müziksel Zekâ temelinde hazırlanan Çoklu Zekâ öğretim sürecine ilişkin duygu ve düşünceleri

Duygu ve Düşünceler	f
Dikkat/İlgi çekici	5
Eğlenceli	5
Ritim	3
Yenilik/Duygulu/Neşeli/Hareket/Motivasyon/Merak/Heyecan/Dans/ Görsel/Öğretici/Güzel etkinlik/Güzel bir sonuç/Öğretime entegre	1'er kez
Toplam	26

Tablo 1'e göre, öğretmenler görüşmede Hayat Bilgisi dersini şarkıları kullanarak işlemeye ilişkin 26 görüş belirtmiştir. Bu görüşlerden 5'i dersin "dikkat/ilgi çekici", 5'i "eğlenceli" olduğunu, 3'ü ise "ritim" belirttiğini ifade etmiştir. Buradan hareketle, öğretmen görüşlerinin çoğu, dersin "dikkat/ilgi çekici" ve "eğlenceli" olduğuna ilişkindir. Hayat Bilgisi dersini şarkıları kullanarak işleme konusunda ÖGR6 ve ÖGR2 şunları söylemiştir:

ÖGR6: Hayat Bilgisi dersini şarkıları kullanarak işlemek eğlenceliydi. Dikkat çekici, ritim, dans, görsel. Çocuklar şarkıyı söyleyerek öğrendiler. Şarkı sözlerini değiştirirken sözlere dikkat ederek anlamaya çalıştılar. Hareketli şarkılarda ritme uygun dans ederek hem eğlendiler hem de öğrendiler. Dersi monotonluktan kurtararak çalışmalarını sürdürdüler.

ÖGR2: Üç kelime ile açıklamam gerekseydi, çocuklar için yenilik, hareket ve ritim derdim herhalde. Çünkü çocuklar bu tarz etkinliğe alışık olmadıkları için belki de ben buna bağlıyorum. Müziği dersin içerisinde hissetmeleri, işte onu harekete geçirmesi, belki onların çok hoşlarına gitti. Birde bilindik şarkılardı. Onların kullandığı, var olan şarkılardı. O nedenle yenilik, hareket ve ritim diyorum.

ÖGR6 ve ÖGR2 ders sürecine ilişkin olumlu görüşlerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecine ilişkin duygu ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla yapılan görüşmelerden elde edilen yanıtların analizine Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecine ilişkin duygu ve düşünceleri

Duygu ve Düşünceler	f
Eğlenceli	7
Öğretici	5
Mutluluk verici	4
Çok güzel	4
Bilgi verici	2

Şaşırtıcı/Farklı/İş birliği/Okumak/Yazmak/Konu tekrarı/ Müziğin hayatımızdaki yeri, işlevi ve kolaylaştırıcı etkisi	1'er kez
Toplam	29

Tablo 2'ye göre, öğrenciler Hayat Bilgisi dersini şarkılarla işlemeye ilişkin 29 görüş belirtmişlerdir. Bu görüşlerden 7'si dersin "eğlenceli", 5'i "öğretici" olduğuna ilişkindir. 4'er kez tekrarlanan görüşler arasında ise dersin "mutluluk" verdiği ve "çok güzel" olduğu görüşleri yer almaktadır. Buna göre, öğrenciler şarkılarla işlenen Hayat Bilgisi dersini "eğlenceli" ve "öğretici" bulmuşlardır. Bu konuda Ö2 ve Ö7 şunları söylemektedir:

Ö2: Eğlenceliydi. Mutluydu. Birde öğreticiydi. Çünkü eğitici şeylerdi onların hepsi. Hepsi eğlenceli şeylerdi böyle. Mesela şarkı söylerken çok eğlendim. Şarkının değişimi çok güzeldi. Onun için eğlenceliydi. Ve söylerken de çok mutluydum. Çünkü şarkı söylemeyi bilirim.

Ö7: Çok güzel bir dersti. Eğlenceliydi. Mutlu oldum. Çünkü normalde diğer dersler de böyle, hiç o kadar da eğlenceli değil. Yazı yazıyoruz. Kitaplarla uğraşıyoruz. Kitaplarda bir yerleri açıyoruz sürekli. Bu şekilde daha çok sözlü giden bir ders oldu. Diğer şekilde yazılı oluyordu.

Ö2 ve Ö7 ders sürecinin eğlenceli geçtiğini ve ders sürecinde mutlu olduklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zeka öğretim sürecine ilişkin duygu ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla günlük yazmaları istenmiştir. ÖGN4 konuyla ilgili duygu ve düşüncelerini günlüğünde şu şekilde belirtmiştir:

Üçüncü Hafta Biterken

1. Şarkı söyleyerek dans işlemek çok güzeldi.

2. Bu dersi işlerken duygu ve düşünceletem, çok mutlu olmamıdı.

3. Benim için değiştirilmesi gereken bir durum yoktu.

20/11/2014
Bu güne kadar 3 ders işlersk de ben hepsinde çok çok eğlenim. Keske bunu her gün yaparsak.

04.12.2014
Her zaman ki gibi bu ders te çok çok güzel ve çok çok eğlenceli geçti. Öğretmen de çok çok tatlı ve çok çok kıbar bir öğretmen. Her zaman söylediğim gibi keske bu ders her gün, her yıl ve her hafta olsaydı. Bu gün çok güzel bir gün ben de oluyuyuy. Yupiiiiiiii

Dördüncü Haftaya Girerken

08/12/2014
Bugün perşembe değil ama ben perşembe için çok meraklı ve çok heyecanlıyım. Aca be hangi şarkıyla yapacağız. Geçen yaptığımız şarkının bir klanasını ezberledim.

10/12/2014
Yarın başka bir şarkı işleyeceğiz. Bu yüzden çok çok heyecanlı, ve çok mutluyum. Yarın aynı şarkı söyleyeceğiz keske her gün olsa. Lütfen öğretmen çok tatlı. O derste hem şarkı söyleyebiliriz hem de etkinlik yapıyoruz.

11/12/2014
Bugün o ders vardı. Latince kalkmaz şarkısı olacak. Şüphesiz bir daha ki ders Sıra Atçılın Tabi Tabi şarkısı olacaktır.

Yukarıda ÖGN4'ün, günlüğündeki üç haftalık sürece ve sonrasına yer verilmiştir. ÖGN4, şarkı söyleyerek ders işlemenin güzel ve eğlenceli olduğunu, kendisinin çok mutlu olduğunu ifade ederek bu dersin sürekli olmasını istediğini belirtmiştir. Dersten sonra defterine "Bugün çok güzel bir gün bence." şeklinde yazarak dersten ne kadar keyif aldığını belirtmiştir. Aynı öğrenci, dördüncü haftanın ders olmadan önceki sürecini de günlüğüne yazmıştır. Ders olmadan önceki günler defterine ders için "meraklı ve heyecanlı olduğunu" belirtmiştir. Bu da öğrencinin dersin gelmesini büyük bir heyecanla beklediğini ve dersten keyif aldığını göstermektedir. Bir öğrencinin, dersten keyif alması, eğlenmesi ve öğrenmesi, öğrenmeyi sevmesi eğitimin temel işlevlerinden biri olmalıdır. Öğrenmeyi bu şekilde tecrübe eden bir öğrencinin öğrenememesi gibi bir ihtimalin oldukça zayıf kalacağını söylemek yanlış bir ifade olmayacaktır. Nitekim dersin eğlenceli olduğunu ifade eden ÖGN12 ve ÖGN16 duygu ve düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir.

Sarkı söylerken ders işlemek güzeldi.
Çok eğlenceliydi ve ben hiç sıkılmadım. Bu derste isterken çok mutlu oldum. Bence bu etkinliğin işine yarayabilececek bir şey yoktu. Ders çok eğlenceli geçti

1. Şarkı söyleyerek ders işlemek çok eğlenceli ve güzel bence.
2. Duygu ve düşüncem şu çok eğlenceli, güzel, harika hissediyorum. İyi ki okul var, iyi ki bu ders var.

Yukarıda da görüldüğü gibi öğrenciler derste mutlu olduklarını, derslerin eğlenceli geçtiğini ifade etmişlerdir. Hatta ÖGN16 düşüncesini "İyi ki okul var, iyi ki bu ders var!" şeklinde ifade ederek derse ve okula yönelik olumlu bir tutum belirtmiştir. Bu sonuçları öğretmen görüşleri de desteklemektedir. Nitekim ÖGRGN1 ve ÖGRGN2, şarkı söylemenin öğrencileri derse katmada etkili olduğunu belirterek duygu ve düşüncelerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir:

ÖGRGN1 ve ÖGRGN2, öğrencilerin derse istekle katıldıklarını belirterek sürece ilişkin olumlu görüşlerini ifade etmişlerdir. Buradan hareketle, öğretmenlerin ve öğrencilerin sürece ilişkin genel anlamda olumlu düşüncelerinin bulunduğu söylenebilir.

31

* Şarkı söyleyerek ders işlemek çocuklara çok ilginç geldi. Hoşlarına gitti, daha çabuk motive oldular. Yapılan yeni şarkı sözlerinin derslerle ilgili olması onları ayrıca neşelendirdi.

* Dersi işlerken müziğin ritmiyle birlikte hepsi katıldılar, motive oldular. Müziği ve şarkı sözlerini anlamaya çalıştılar. Anladıkça heyecanla söylediler. Bu da beni öğretmenleri olarak mutlu etti.

Drama beyin fırtınası gibi bir çok yolda yöntemleri aynı derste kullanılıyor olması çok pozitif. Öğrenerek öğrenme, öğrenirken öğrenme sonuçların olumlu yolda motive olma sebepleri oldu.
Hazır olan emek vermişlerdir. Hatta sonuçlar bittikten sonra katıldığı için çok daha iyiydi.
Bazı gençlerin ders öğrenirken çok aktif katıldığını gördüm. Hiç beklemediğim öğrencilerden çok güzel cevaplar aldım. Kendilerini ifade etmek için daha çok ön plana çıkma isteklerini farkettim.

Müziksel Zekâ Temelli Çoklu Zekâ Öğretim Sürecinden Sonra Öğrencilerin Öğrenmeleri ve Derse Bakış Açıları Konusundaki Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Nasıldır?

Öğretmenlerin, Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecinin öğrencilerine hangi yönlerden katkı sağlayacağına ilişkin görüşmeden elde edilen yanıtlarının analizine Tablo 3'de yer verilmiştir:

Tablo 3. Öğretmenlerin Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecinin öğrencilerine hangi yönlerden katkı sağladığına ilişkin görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f
Farklı yöntemlerle ders işlemek öğrencilerin farklı yönlerini ortaya çıkardı, geliştirdi/ Öğrenme sürecini monotonluktan çıkardı/ Bilgileri birbirinden daha iyi ayırt edebildiler.	2'şer kez
Sınıftaki farklı çocukların derse katılmasını sağladı/Sınıftaki farklı çocukların öğrenmesinde etkili oldu/Öğrenciler birlikte çalışmayı pekiştirdi/Çeşitli zeka türlerini birleştirerek verimli çalıştılar/Şarkının içindeki ipuçlarına dikkat etmeyi öğrendiler/Başka derslerde öğrenciler isteyerek müzikli-ritmik çalışma yaptılar/Eğlenerek öğrenmeyi gerçekleştirdiler/Çocukların derse katılımı arttı/ Çocukların öğrenme süreçleri arttı/Çocukların dikkat süreleri arttı/ Konuyu- kazanımı daha iyi öğrendiler/Sonuca daha iyi ulaşabildiler.	1'er kez
Toplam	18

Tablo 3'e göre, öğretmenlerin şarkı temelli ders işleme sürecinin öğrencilerine hangi yönlerden katkı sağladığına ilişkin görüşlerinden 2'şer kez ifade edilenler arasında, "farklı yöntemlerle ders işlemenin öğrencilerin farklı yönlerini ortaya çıkardığı/geliştirdiği", "öğrenme sürecini monotonluktan çıkardığı" ve öğrencilerin "bilgileri birbirinden daha iyi ayırt edebildiği" görüşleri yer almaktadır. Süreç ile ilgili ÖGRG2 ve ÖGRG6 görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

ÖGRG2. İşin içerisine bir kez müzik girince, bir kere eğlence, eğlenerek öğrenme aslında yani bunu sağlama, sağlar diye düşünüyorum sürekliliği olmuş olsa. Eğlenerek öğretme de, zaten bizim esas hedeflediğimiz nokta bu. Yani çocuk bıkararak değil, öff yaparak değil, eğlenerek öğrenebiliyorsa çok güzel. Ben öğrenemezler diye düşünüyordum mesela. Şey nedir? O oldukça fazla sayıda iletişim ve taşıtlarla ilgili bir sürü araç gereç vardı, faytonundan arabasına kadar. Acaba karıştırırlar mı diye. Sonra etkinlikleri sordukça o sorular bölümünde, bir bakıyordum ki, tık tık söylüyorlar. Yani zaten bildikleri şey, melodiyle belki daha içselleştirmiş oldular. Öyle diyebilirim.

ÖGRG6. Evet, düşünüyorum. Çünkü ders işlerken farklı yöntemlerle farklı yönleri de ortaya çıkıyor. Farklı yöntemlerin uygulanması sınıftaki farklı çocukların da derse katılmasında ve öğrenmesinde etkili olduğu için öğrenme monotonluktan çıkarak gerçekleşiyor. Ancak her ders veya her konunun şarkılı olması da bıkmılık yaratabilir.

ÖGRG2 ve ÖGRG6 ders süreci hakkında olumlu görüşler belirtmişlerdir. Öğrencilerin Müziksel Zekâ temelinde hazırlanan Çoklu Zekâ öğretim sürecinin öğrenmelerini nasıl etkilediğine ilişkin görüşmeden elde edilen verilerin analizine Tablo 4'de yer verilmiştir:

Tablo 4. Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecinin öğrencilerin öğrenmelerini nasıl etkilediğine ilişkin öğrenci görüşleri

Öğrenci Görüşleri	f
Kolaylaştırdı.	17
Daha kolay öğrendim	7
Eğlenerek öğrenmemi sağladı	3
Kelimeleri anlamamı kolaylaştırdı/ Öğrendiklerimi pekiştirdim/ Akılda daha kalıcı oldu/ Daha iyi öğrendim/ Kendimi farklı şekillerde ifade etmeyi öğrendim/ Şarkıların içinde ders hakkında kelimeler vardı/ Hayatımızda müziğin nasıl bir yer aldığını öğrendim.	1'er kez
Etkilemedi.	1

Sadece ders daha eğlenceli hale geldi	1
Toplam	18

Tablo 4'e göre, öğrencilerin Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecinin öğrenmelerini nasıl etkilediğine ilişkin görüşlerinden 17'si öğrenmelerini "kolaylaştırdığına", 1'i ise "etkilemediğine" ilişkindir. Öğrenmelerini kolaylaştırdığını ifade eden 17 görüşten 7'si "daha kolay öğrendiğine", 3'ü "eğlenerek öğrendiğine" ilişkindir. Buradan hareketle, öğrencilerin Müziksel Zekâ temelinde uygulanan Çoklu Zekâ öğretim sürecinin "öğrenmeyi kolaylaştırdığını" ifade ettiği söylenebilir. Öğrencilerin Müziksel Zekâ temelinde hazırlanan Çoklu Zekâ öğretim sürecinden sonra Hayat Bilgisi dersine bakış açılarının değişimi noktasında görüşmeden elde edilen veriler Tablo 5'de gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Müziksel Zekâ Temelli Çoklu Zekâ Öğretim Sürecinden Sonra Hayat Bilgisi Dersine Bakış Açılarının Değişimi Noktasındaki Görüşleri

Öğrenci Görüşleri	f
Dersi daha çok sevmeye başladım	12
Ders daha eğlenceli hale geldi	5
Ders daha kolay gelmeye başladı/Derste daha çok şey öğrenebileceğimizin farkına vardım/Heyecanla ve mutlulukla derse katıldım/Şarkılı ders işlemek daha güzel/ Hep kitapla işlemek zor oluyordu/ Kitapla işlemek kafamı karıştırıyordu/Ders daha iyi kafama yerleşti.	1'er kez
Dersi sevmeye başladım	5
Hayat Bilgisi, sıkıcı bir dersti/Bilgiler çok uzundu/Hayat Bilgisi dersini daha az işliyorduk/En sevdiğim ders, Hayat Bilgisi değildi/ Yavaş ilerliyorduk.	1'er kez
Zaten sevdiğim bir ders olduğu için etkilemedi	1
Toplam	18

Tablo 5 incelendiğinde, şarkılarla Hayat Bilgisi dersini işlemenin derse karşı bakış açılarını değiştirip değiştirmediğine ilişkin öğrenci görüşlerinden 12'si "dersi daha çok sevmeye başladığına", 5'i "dersi sevmeye başladığına" ve 1'i ise "dersi zaten sevdiği için etkilemediğine" ilişkin görüş belirtmişlerdir. "Dersi daha çok sevmeye başladığını" belirten görüşlerden 5'i "dersin daha eğlenceli hale geldiğini" ifade etmiştir. Konu ile ilgili ÖG5 ve ÖG4 görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

ÖG5: Evet, eskiden Hayat Bilgisi dersini hiç sevmiyordum. Gerçek söylüyorum. Hiç sevmiyordum. Şimdi en azından kendimi biraz daha ilerlettim. Şimdi Hayat Bilgisi dersini çok seviyorum. Çok fazla sıkıcı bir ders gibi geliyordu. Böyle kitaplarımız vardı. Çok az Hayat Bilgisi işliyorduk. Böylece o kadar yavaş ilerliyorduk ki. Bilgiler o kadar uzun verilmişti ki. Şimdi sizin yaptığımızla şarkılar, oyunlar... Hayat Bilgisi dersinin sonsuza dek sürmesini isterdim.

ÖG8: Değiştirdi. Mesela, sırf öyle Hayat Bilgisi dersini şarkısız yapınca yazıyorsun gidiyor. Yazıyorsun gidiyor. Anlıyorsun gidiyor. Öyle biraz daha eğlencesiz oluyor. Ama şarkıyla yapınca çok daha eğlenceli oluyor ve daha iyi kafama yerleşiyor. Genel olarak tüm derslere, evet değiştirdi. Mesela, Matematik de müzikle işleseydik daha zevkli olurdu. Türkçeyi de müzikle işleseydik daha zevkli olurdu.

ÖG5 ve ÖG8 görüşlerinde sürecin faydalı olduğuna ilişkin görüşler belirtmişlerdir. Öğrencilerin Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecinden sonra Hayat Bilgisi dersine bakış

açılarının değişimi noktasında öğretmenlerin görüşmeden elde edilen düşüncelerine ilişkin veriler Tablo 6'da gösterilmiştir:

Tablo 6. Öğrencilerin Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecinden sonra Hayat Bilgisi dersine bakış açılarının değişimi noktasındaki öğretmen görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f
Derse daha istekliydiler, ilgileri arttı/Dersi sevdiler/ Eğlenerek öğrendiler.	2'şer kez
Melodiyle birlikte çocuklara neşe ve oyun oynama isteği geldi/ Müzikli çalışma yapmak için istekte bulundular/ Daha kalıcı öğrenme gerçekleşti/ Çocuklar kendilerini konuların içinde daha rahat gördü/ Bilgi ve ipuçlarını bir araya getirerek bütünü görme çalışmasına alıştılar/ Kinestetik, Ritimsel ve Sözel Zeka'ya sahip öğrencilerin öğrenmeleri kolaylaştı/ Hareketli ve yaramaz çocuklar ritme uygun dans ettikleri için daha serbest olduklarını hissettiler/ Hareketli ve yaramaz çocuklar daha çok derse katıldılar.	1'er kez
Toplam	14

Tablo 6'ya göre, öğrencilerin Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecinden sonra Hayat Bilgisi dersine bakış açılarının değişimine ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde, görüşlerden 2'şer kez ifade edilenler arasında, "Derse daha istekliydiler/ilgileri arttı.", "Dersi sevdiler." ve "Eğlenerek öğrendiler." görüşleri yer almaktadır. Öğrencilerinin şarkılı öğrenme sürecinin Hayat Bilgisi dersine bakış açısını etkilediğini belirten ÖGRG3 ve ÖGRG6 şunları ifade etmiştir:

ÖGRG3: Etkiledi. Derse daha istekli oldular. Melodiyle birlikte onların işte müzik ruhun gıdasıdır derler. Hemen bir neşe, oyun oynama isteği, hem eğlenirken öğrendiler. Öğrenirken eğlendiler bu derste. O yüzden çok faydalı oldu bence. Sevme noktasında çok sevdiler.

ÖGRG6. Farklı şekillerde ders işlemek öğrencilerin derse bakış açısını etkiledi. Özellikle hareketli ve yaramaz çocuklar, ritme uygun dans da ettiği için daha serbest olduklarını hissettiler. Daha çok derse katıldılar. Kinestetik, ritim ve sözel öğrencilerin öğrenmeleri kolaylaştı.

ÖGRG3 ve ÖGRG6 Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecinin öğrencilerin derse katılmasında etkili olduğunu belirterek ders sürecine ilişkin olumlu görüşlerini açıklamışlardır. Sonuç olarak, öğretmenlerin ve öğrencilerin Müziksel Zekâ temelinde uygulanan Çoklu Zekâ öğretim süreci ile Hayat Bilgisi dersine ilişkin olumlu bir bakış açısına sahip olduğu ifade edilebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Müziksel Zekâ Temelli Çoklu Zekâ Öğretim Sürecine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Nasıldır?

Öğretmenler, Müziksel Zeka temelli Çoklu Zeka öğretim sürecine ilişkin en çok sürecin "dikkat/ilgi çekici" ve "eğlenceli" olduğunu belirtmişlerdir. Özdoğru Şenel (2016)'in araştırmasındaki ders öğretmeninin değerlendirmelerine göre, Çoklu Zeka Kuramı'na göre işlenen dersler öğrencilerin derslere katılımını arttırmakta ve daha zevkli bir öğrenme ortamı oluşturmaktadır.

Öğrenciler, Müziksel Zekâ temelli Çoklu Zekâ öğretim sürecindeki duygu ve düşüncelerini belirtirken en çok sürecin "eğlenceli" ve "öğretici" olduğunu ifade etmiş; sürecin "mutluluk"

verdiğini ve "çok güzel" olduğunu da belirtmişlerdir. Burada öğrencilerin "eğlenceli" cevabının yanı sıra "öğretici" cevabını vermeleri ilginçtir. Öğrencilerin sadece müziğe, şarkıya ve eğlenceye odaklanmamaları, kazanıma da yoğunlaşmaları; öğrencilerin araştırmanın esas hedefinden uzaklaşmaması noktasında görece önemli bir bulgudur.

Öğretmenlerin ve öğrencilerin Müziksel Zekâ temelinde hazırlanan Çoklu Zekâ öğretim sürecindeki duygu ve düşüncelerinde ortak olarak belirttikleri görüş, sürecin "eğlenceli" olduğuna ilişkindir. Bu sonucun, araştırmanın esas amaçlarından biriyle örtüştüğü söylenebilir. Nitekim Talşık (2013) şarkıların öğretim materyali olarak kullanıldığı derslerde, öğrencilerin dersleri zevkli, eğlenceli ve ilginç bulduğunu belirlemiştir. Yağışan, Köksal & Karaca (2014), öğrencilerin şarkılarla işlenen Matematik dersini eğlenceli bulduğunu, dersleri sevdiğini ifade etmişlerdir. Ayyılmaz (2016), öğrencilerin eğitsel müzik kullanımı ile derslerin daha eğlenceli hale geldiğini ve diğer dersler için de şarkılar yazılmasının gerektiğini düşündüklerini ifade etmiştir. Al (2016), şarkılarla işlenen Sosyal Bilgiler dersinin öğrenciler tarafından zevkli/eğlenceli olarak nitelendirildiğini belirtmiştir. Ayrıca Çoklu Zeka Kuramı'nın kullanıldığı derslerin eğlenceli olduğunu belirten başka araştırma sonuçları da bulunmaktadır (Öngören & Şahin, 2008; Karbeyaz, 2018; Özdoğru Şenel, 2016). Buradan hareketle, Çoklu Zeka genelinde Müziksel Zeka etkinliklerinin öğrenme-öğretme sürecini olumlu anlamda etkilediği ifade edilebilir.

Müziksel Zeka Temelli Çoklu Zeka Öğretim Sürecinden Sonra Öğrencilerin Öğrenmeleri ve Derse Bakış Açıları Konusundaki Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Nasıldır?

Öğretmenler, Müziksel Zeka temelli ders işleme sürecinin öğrencilerinin "farklı yönlerini ortaya çıkardığı/geliştirdiği" ve "bilgileri birbirinden daha iyi ayırt edebildiği" yönlerinden katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenler öğrenme sürecini monotonluktan çıkardığını da belirtmişlerdir. Öğrenciler Müziksel Zeka temelli öğretim sürecinin öğrenmelerini "kolaylaştırdığı" konusunda fikir belirtmişlerdir. Öğrenmelerini kolaylaştırdığını ifade eden görüşler, Müziksel Zeka temelli Çoklu Zeka uygulamaları ile "daha kolay öğrendiğine" ilişkin görüşlerdir. Buradan hareketle, öğrencilerin Müziksel Zeka temelli işlenen öğretim süreci ile kendi öğrenmelerini değerlendirerek daha kolay öğrendiklerine ilişkin fikir belirttikleri ifade edilebilir. Bu noktada uygulamanın öğrencilerin kendilerini tanımlarını ve nasıl daha iyi öğrendiklerini anlamaları noktasında bir farkındalık sağlayabileceği ifade edilebilir. Araştırmada çıkan sonuç doğrultusunda Talşık (2013), yaptığı araştırmasında şarkıların öğrenmeyi ve hatırlamayı sağladığı ile öğrenmeyi kolaylaştırdığına ilişkin sonuçlara ulaşmıştır. Ayyılmaz (2016), eğitsel müziklerin öğrencilerin konuları daha iyi ve kolay anlamasına yardımcı olduğunu ve öğrencilerin başarılarını ve bilgilerinin kalıcılık düzeyini arttırdığını düşündüklerini belirtmiştir. Al (2016), şarkılarla işlenen Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin dersleri daha iyi bir şekilde öğrendiğini ve derslerin daha çok akılda kaldığını belirttiklerini ifade etmiştir. Yağışan, Köksal & Karaca (2014), müzik ile öğretimi yapılan ders konusunun öğrencilerin akademik başarısının artmasında ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığında etkili olduğunu ifade etmiştir. Crowther (2012), şarkıların ezberlemeye yardımcı olduğunu; bunun yanı sıra öğrencilerin kendilerini öğrenme ortamında rahat hissetmelerini sağladığını belirtmiştir. Metaxa (2013) ve Kuśnierek (2016), kelime öğretiminde şarkıların olumlu bir etkisinin olduğunu ifade etmiştir. Karbeyaz (2018) araştırmasında öğrencilerin Çoklu Zeka öğretim etkinliklerinin dersi daha iyi anlamalarını sağladığını ve başarılarının arttığını söylediklerini belirlemiştir. Özdoğru Şenel (2016) ise, öğrencilerin Çoklu Zeka Kuramı'na göre işlenen derslerin akılda daha çok kaldığını belirttiklerine ilişkin sonuçlara ulaşmıştır.

Öğretmenlerin Müziksel Zeka temelli Çoklu Zeka öğretim sürecinin öğrencilerin "bilgileri birbirinden daha iyi ayırt etme" yönünü geliştirdiğini; öğrencilerin ise "daha kolay öğrendiklerini" ifade etmeleri birbirini destekler nitelikteki iki sonuçtur. Öğrenciler bilgiler arasındaki

farklılıkları görerek daha kolay öğrenmiş olabilirler. Bu noktada öğretmenlerin ve öğrencilerin cevaplarının birbirleri ile ilişkili olduğu söylenebilir.

Müziksel Zeka temelli Çoklu Zeka öğretim süreci ile Hayat Bilgisi dersini işlemenin derse karşı bakış açılarını değiştirip değiştirmediğine ilişkin öğrenci görüşleri incelendiğinde, öğrencilerin "*dersi daha çok sevmeye başladığını*" söyledikleri ifade edilebilir. "*Dersi daha çok sevmeye başlayan*" öğrencilerin belirttikleri görüşler arasında "*dersin daha eğlenceli hale geldiği*" görüşü yer almaktadır. Karbeyaz (2018), Çoklu Zeka Kuramı etkinliklerini Matematik dersinde kullandığı araştırmasında öğrencilerin, uygulamadan önce Matematik dersinden korktuklarını ve isteksiz olduklarını, uygulamadan sonra bu düşüncelerinin pozitif yönde değiştiğini belirtmiştir Talşık (2013), şarkıları öğretim materyali olarak kullandığı araştırmasında öğrencilerin tutum gelişiminin geleneksel yöntemlere göre işlenen derslerden daha fazla gerçekleştiğini ifade etmiştir. Ayyılmaz (2016), Sosyal Bilgiler öğretiminde eğitsel müzik kullanımının öğrenci tutumları üzerinde olumlu bir etkisinin olduğunu belirlemiştir. Kuşnierek (2016) ise, şarkıların motive edici kaynaklar olmasından dolayı yabancı dil öğretmenlerinin şarkıları ve müziği kullanmayı yararlı bulduklarını ifade etmiştir. Çoklu Zeka uygulamalarının öğrencilerin ilgili derslere olan tutumlarında olumlu bir katkısının olduğunu belirten başka araştırma sonuçları da mevcuttur (Bellflower, 2008; aktaran Şener, 2013, s. 93; Altınsoy, 2011; Aydın, 2010). Buna karşın Yağışan, Köksal & Karaca (2014), Matematik dersindeki konuları şarkıları kullanarak işlediği araştırmasında, geleneksel öğretimin yapıldığı kontrol grubu öğrencilerine göre öğrenci tutumlarında anlamlı bir farklılığa rastlamamıştır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, öğrenciler Hayat Bilgisi dersine bakış açılarının *değiştiğini*; *dersi daha çok sevmeye başladıklarını*; bu durumda dersin *eğlenceli* hale gelmesinin etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Bu çerçevede, Müziksel Zeka temelli yapılan uygulamanın eğlenceli olmasının, öğrencilerin Hayat Bilgisi dersine olan tutumlarını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Öğrencilerin Müziksel Zeka temelinde hazırlanan öğretim sürecinden sonra Hayat Bilgisi dersine bakış açılarının değişimine ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde, "*Derse daha istekliydiler/ilgileri arttı.*", "*Dersi sevdiler.*" ve "*Eğlenerek öğrendiler.*" görüşlerinin yer aldığı görülmektedir. Bu da öğrencilerin Hayat Bilgisi dersine karşı olumlu bir tutum geliştirdiklerini göstermektedir. Bu sonuç, araştırmanın diğer sonuçları ile tutarlılık arz etmektedir. Nitekim Müziksel Zeka temelli Çoklu Zeka öğretim sürecinin Hayat Bilgisi dersine olumlu bir katkısının olduğu noktasında öğretmen ve öğrencilerin görüşlerinin örtüştüğü söylenebilir. Bu kapsamda öğretmenler "*derse ilgi ve isteklerinin arttığını, sevdiklerini ve dersi eğlenerek öğrendiklerini*", öğrenciler "*dersi daha çok sevmeye başladıklarını ve eğlenerek öğrendiklerini*" ifade etmişlerdir. Buradan hareketle öğrencilerin derse karşı olumlu bir tutum geliştirmelerinin, dersin eğlenceli hale getirilmesine büyük oranda bağlı olduğu sonucuna ulaşılabılır. Nitekim Çoklu Zeka'nın hem öğretmenler hem de öğrenciler üzerinde olumlu etkisinin olduğunu belirten Başbay (2005)'in araştırmasında öğrencilerin bireysel ve sosyal gelişimlerine katkılar sağladığına ilişkin öğretmen görüşleri olduğu gibi, uygulamadan keyif aldığına ilişkin öğrenci görüşleri de söz konusudur.

Sonuç olarak, günümüzde tekdüze olan, öğretmenlerin aktif, öğrencilerin pasif olduğu öğrenme ortamları öğrencilerin ilgisini çekmemekte; öğrenme ortamlarını sıkıcı hale getirmekte; öğrenci motivasyonunu düşürmekte; derse, öğrenmeye ve okula karşı olumsuz tutum oluşturmaktadır. Öğrenciler artık bilgiye öğretmensiz de ulaşabildiğine göre, öğrencilere bilgiye ulaşma yollarını öğretebilmek, öğrenmekten keyif almalarını sağlayabilmek, merak ve motivasyonlarını canlı tutabilmek günümüzde giderek önem kazanmaktadır. Bunları yapabilmeyen en önemli yollarından biri, öğrencilerin günün büyük çoğunluğunu geçirdiği okullardaki öğrenme ortamlarını eğlenceli ve keyifli hale getirebilmektir. Öğrenciler, öğrenme ortamlarında

öğrenmenin tadına varabildiği, öğrenmenin 'zorunlu' olarak değil de 'gerekli' olduğunu kavrayabildiği ve bu gereklilikleri eğlenerek yapabileceğinin bilincinde olduğu zaman, okullarda geçen zaman daha işlevsel hale gelecektir. Yapılan bu araştırmada Müziksel Zeka temelli Çoklu Zeka öğretim süreci sonunda öğrencilerin öğrenmekten keyif aldığı, mutlu olduğu sonucu ortaya çıkmış; öğretmen görüşleri de bu sonucu desteklemiştir. Öğrenmenin tadını alan öğrencilerin derslere ve okula yönelik de olumlu bir tutum geliştirdiği ve öğrenmelerinin daha kolay gerçekleştiği öğrenciler tarafından da ifade edilmiştir. Okullarda geçen zamanın daha verimli olabilmesi adına bu ve buna benzer yöntemlerin geliştirilmesi alanda çalışan araştırmacılara önerilebilir. Üniversiteler, ilgili derslerinde bu tür teknikleri ayrıntılı bir şekilde okutabilir. Hayat Bilgisi dersinde yapılan bu çalışma, başka derslerde ve sınıf seviyelerinde yapılabilir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Al, S. (2016). *Müzikal Zeka temelinde çoklu zeka etkinliklerini Sosyal Bilgiler dersinde uygulamak: Bir eylem araştırması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Altan, M. Z. (2011). Çoklu Zeka Kuramı ve değerler eğitimi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 53-57. <https://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/127841-20120111122256-6.pdf> adresinden elde edilmiştir.
- Altınsoy, A. B. (2011). *Fen ve Teknoloji dersinde Çoklu Zeka Kuramına dayalı öğretimin öğrencilerin başarılarına etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Aydın, G. (2010). *İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin daha gelişmiş zeka alanlarının saptanması ve buna uygun Çoklu Zekâ Kuramı etkinlikleri ile öğretim yapılması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ayyılmaz, A. M. (2016). *Sosyal Bilgiler öğretiminde eğitsel müzik kullanımının öğrencilerin akademik başarıları ve derse yönelik tutumları üzerindeki etkileri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Başbay, A. (2005). Çoklu zeka uygulamasına katılan öğretmenlerin ve öğrencilerin uygulama hakkındaki görüşleri üzerine nitel bir araştırma. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 189-206. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/16924> adresinden elde edilmiştir.
- Bümen, N. T. (2007). Çoklu Zekâ Kuramı ve eğitim. Ö. Demirel (Ed.). *Eğitimde yeni yönelimler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Crowther, G. (2012). Using science songs to enhance learning: An inter disciplinary approach. *CBE-Life Sciences Education* 11, ss. 26-30. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3292070/> adresinden elde edilmiştir.
- Çuhadar, C. H. (2017). Müziksel Zekâ. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26(3), 1-12. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/388341> adresinden elde edilmiştir.
- Duman, B. (2007). Eğitimde çağdaş yaklaşımlar. G. Ocak (Ed.). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ergün, M. (2014). Sınıfta motivasyon. E. Karip (Ed.). *Sınıf yönetimi* (13. bs.) (ss.133-148). Ankara: Pegem Akademi.
- Gardner, H. (2013). *Çoklu zekâ yeni ufuklar*. (A. Hekimoğlu Gül, Çev.) İstanbul: Optimist .
- Güney, N., Aytan, T. & Şengül, M. (2014), Müziksel-ritmik zekaya yönelik etkinliklerin dil bilgisi öğretiminde akademik başarıya etkisi, *NWSA-Education Sciences*, 9(2), 120-

134. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/185369> adresinden elde edilmiştir.
- Kabapınar, Y. (2009). *İlköğretimde Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğretimi*. Ankara: Maya Akademi.
- Kabapınar, Y. (2012). *Kuramdan uygulamaya Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğretimi* (Genişletilmiş 3. bs.). Ankara: Pegem Akademi.
- Kabapınar, Y. (2014). *Kuramdan uygulamaya Sosyal Bilgiler öğretimi (Hayat Bilgisi öğretiminden Tarih öğretimine)* (Genişletilmiş 4. bs.). Ankara: Pegem Akademi.
- Kabapınar, Y. & Sargın, T. (2018). Hayat Bilgisi dersinde Müzik Zekasını uygulamak: Şarkılarla ders yapılır mı? *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(67), 504-529. http://www.asosjournal.com/Makaleler/996574873_13479%20Tu%C4%9Fba%20SARGI%20N.pdf adresinden elde edilmiştir.
- Karbeyaz, A. (2018). *Çoklu Zeka Kuramına göre hazırlanan öğretim etkinliklerinin 4. sınıf öğrencilerinin Matematik başarılarına ve kaygı düzeylerine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Kuśnierek, A. (2016) The role of music and songs in teaching English vocabulary to students. *World Scientific News*, 43(1), 1–55. <http://www.worldscientificnews.com/wp-content/uploads/2015/10/WSN-431-2016-1-55.pdf> adresinden elde edilmiştir.
- Metaxa, X. T. (2013). *The effect of authentic songs on vocabulary acquisition in the English foreign language classroom*, (Ph.D.), Saint Louis University. (<https://pqdtopen.proquest.com/doc/1426441192.html?FMT=AI> adresinden elde edilmiştir.)
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], (2009). İlköğretim 1, 2 ve 3. sınıflar Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], (2017). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (İlkokul 1, 2 ve 3. Sınıflar). Ankara
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], (2018). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (İlkokul 1, 2 ve 3. Sınıflar). Ankara.
- Öngören, H. & Şahin, A. (2008). Çoklu Zeka Kuramı tabanlı öğretimin öğrencilerin Fen Bilgisi başarılarına etkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(23). http://pau.egitimdergi.pau.edu.tr/Makaleler/2017990128_Halil%20%C3%96ng%C3%B6ren1,%20Abdurrahman%20%C5%9Eahin2.pdf adresinden elde edilmiştir.
- Özden, Y. (2003). *Öğrenme ve öğretme* (Geliştirilmiş 5. bs.). Ankara: Pegem Akademi.
- Özdoğru Şenel, S. (2016). *Çoklu Zeka Kuramına göre düzenlenen etkinliklerin 7. sınıf Işık Ünitesinin öğrenilmesi ve öğrenmenin kalıcılığı üzerine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Saban, A. (2002a). *Çoklu Zeka Teorisi ve eğitim* (Geliştirilmiş 2. bs.). Ankara: Nobel .
- Saban, A. (2002b). *Öğrenme öğretme süreci yeni teori ve yaklaşımlar* (Geliştirilmiş 2. bs.). Ankara: Nobel. Selçuk,
- Z., Kayılı, H. & Okut, L. (2002). *Çoklu zeka uygulamaları*. Ankara: Nobel.
- Sönmez, V. (2010). *Öğretim ilke ve yöntemleri* (4.bs.). Ankara: Anı. Şener,
- N. (2013). *Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında çoklu zeka uygulamalarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Talışık, E. (2013). *İlkokul Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi derslerinde öğretim materyali olarak şarkıların kullanılmasının öğrencilerin başarı ve tutum gelişimleri üzerindeki etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Yağışan, N., Köksal, O. & Karaca H. (2014). İlkokul Matematik derslerinde müzik destekli öğretimin başarı, tutum ve kalıcılık üzerindeki etkisi. *İDİL Sanat ve Dil Dergisi*, 3(11). <http://www.idildergisi.com/makale/pdf/1385669743.pdf> adresinden elde edilmiştir.
- Yıldırım, A. & Şimşek H. (2013). *Sosyal Bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Genişletilmiş 9. bs.). Ankara: Seçkin.
- Web1: <https://www.sarkisozum.gen.tr/gulsen/yatcaz-kalkcaz-or-dayim-sarkisozu>, Erişim Tarihi. 16.08.2018.